

Rutin för medicinsk behandling av ADHD ALFA-AGONISTER

Gäller för: Barn- och ungdomspsykiatriska kliniken

Utförs på: Barn- och ungdomspsykiatriska kliniken

Indikation

Förstahandsval vid tics/Tourette's syndrom. Andrahandsval vid ADHD med hyperaktiv eller kombinerad form. Effekten är särskilt god för hyperaktivitet och trots/impulsiv ilska och/eller tics vid ADHD. Intuniv är ett blodtryckssänkande läkemedel. Verkningsmekanismen vid ADHD är dock inte helt fastställd.

Beredningsform

Depottablett **Intuniv®** (guanfacin) 1, 2, 3 och 4 mg.

Halveringstiden är 18 timmar men depotberedning gör att dosering en gång dagligen räcker.

Delbarhetsinformation:

Intuniv®

Sväljes hela med ett glas vatten eller annan vätska (men inte grapefruktjuice). Får inte delas. Får inte krossas. Får inte tuggas.

Biverkningar

Intuniv har en gynnsam biverkningsprofil och ger inte illamående, aptitsänkning eller stegrad puls och blodtryck. Kombinationsbehandling med metylfenidat eller amfetamin kan snarare göra att biverkningar tar ut varandra än att de adderas.

Intuniv® (guanfacin) har mildare biverkningar pga påverkan enbart på alfa-2A receptorer. Vanligast är mild trötthet, yrsel, muntorrhet, magont och förstoppning. Intuniv kan också öka aptiten. Ortostatiskt blodtrycksfall brukar vara övergående medan man någon gång ser nedstämdhet, ångest och sömnsvårigheter.

Förberedelser

- Sjuksköterska – **Medicinformation** i grupp eller enskilt. Viktigt är att även informera om att det ingår provtagning inklusive PEth och drogscreening regelbundet för alla som medicinerar. **AUDIT** och **DUDIT** ingår i detta.
- Sjuksköterska - **inför start av medicinering:** Puls, blodtryck, längd och vikt. SNAP-IV till skola och förälder.

Medicininsättning – gemensamt besök hos läkare och sjuksköterska

När barnet och vårdnadshavare fått medicininformation av sjuksköterska, och då de är intresserade av farmakologisk behandling, så bokas ett gemensamt besök med ansvarig läkare och sjuksköterska för insättning av medicinering.

Intuniv: starta med 1 mg/d. Måldos är 2-4 mg för barn och 2-6 mg för tonåringar. Dosöka var 1 (-2) vecka med 1 mg/d.

Tänk på

Sedation gör att Intuniv är ett bra alternativ om dygnseffekt önskas men priset är högt. Intuniv tas en gång om dagen. Ofta tas den på eftermiddagen för att få det mesta av tröttheten på natten, men ändå effekt hela dygnet. Man kan använda Intuniv ensamt men det kan med fördel kombineras med metylfenidat eller amfetamin. Kombinationsbehandling är ofta gynnsam för både effekt och biverkningar.

Övergång från en medicin till en annan:

- **ALFA-AGONISTER (Intuniv®) till annan medicin:**
Trappa ner så som på samma sätt som vid insättning – fast tvärtom – sätt därefter in annan medicin enligt rutin.

Medicinuppföljning – kontroller

- **Puls/ blodtryck.**
Hjärtfrekvens är åldersberoende. För lågstadiet barn är puls uppemot 120 normalt och för tonåringar uppemot 100 slag/min. Blodtrycket bör ligga på max 125/80 för skolbarn och max 140/90 för äldre tonåringar. Viktigt att jämföra med utgångsvärdet och kolla upp om förekomst av symtom vid ansträngning. En pulskontroll på morgonen före given medicinering kan också tjäna som jämförelsevärde. EKG upprepas vid behov.
- **Längd/vikt** (värdena ska införas i tillväxtkurvan i Cosmic)
Längdtillväxten får deviera nedåt max 0,5 SD på ett år eller 0,7 SD någonsin. Längdtillväxten kan plana ut under första halvåret men ska sedan komma igång. Om längdtillväxten planar ut överväg lägre dos, behandlingsuppehåll på lov, byte till alfaagonist eller *remiss till barnklinik!* Vid viktnedgång rekommenderas i första hand kaloriförstärkta mellanmål. I vissa fall kan uppehåll av medicinering under helger och lov vara en effektiv åtgärd.

Längd/vikt och Puls/blodtryck - Kan med fördel kontrolleras via skolsköterska eller på Vårdcentral. Beslut om detta tas av respektive sjuksköterska, som i så fall säkerställer kontakter och dokumentation för detta.

- **Utvärdera effekt** på koncentration, hyperaktivitet och irritation. Använd någon av Connors protokoll föräldrar och skola (barn), Browns ADD (tonåringar) eller ADHD-RS (SNAP-IV) eller motsvarande muntliga frågor vid klinisk bedömning
- **Biverkningskontroll:** Bedömning av ev ökad aggressivitet och självdestruktivt beteende, sömnstörning, hjärtklappningsattacker, ångest och nedstämdhet.
- **Drogsscreening**
Tonåringar – och vb även yngre barn – ska få frågor om alkohol och droger och åtminstone någon gång årligen lämna såväl blodprov, inklusive PEth samt urinprov. Planering för detta dokumenteras i Vårdplan. **AUDIT** och **DUDIT** – ingår i detta.

Drogtest – urinprov – kan göras på Vårdcentral eller hos Socialtjänsten.

OBS: Patienten skall informeras om att provtagningen (urinprov) är övervakat av personal.

Lab-prover tas antingen här på sjukhuset eller på patientens Vårdcentral.

Vid positiv drogtest och/eller positiv PEth: Aktuell ADHD-medicin sätts ut. Ingen sådan medicin förskrivs. Fortsatta kontroller under 3 månader.

Negativ drogtest under 3 månader och låg/ingen nivå vid PEth-test: ADHD-medicin kan förskrivas igen efter besök/konsultation med ansvarig läkare.

Negativ drogtest under 3 månader och måttlig nivå vid PEth-test: Ej narkotikaklassad ADHD-medicin kan ev. förskrivas efter besök/konsultation med ansvarig läkare.

Negativ drogtest under 3 månader och hög nivå vid PEth-test: Ingen ADHD-medicin bör förskrivas. Besök/konsultation med ansvarig läkare.

PEth 16:0/18:1-värde	Tolkning

<0,05 µmol/L	Ingen eller endast låg, sporadisk alkoholkonsumtion
0,05-0,30 µmol/L	Måttlig
>0,30 µmol/L	Överkonsumtion (omfattande, regelbundet intag)

Medicinuppföljning - under insättning

Telefonkontakt med sjuksköterska – vecka 1, vecka 2 och vecka 3.

- Positiva respektive negativa effekter. Om OK – trappas dosen stegvis upp enligt läkarens ordination. Ansvarig läkare konsulteras vid behov. Ytterligare telefonkontakt vid behov.

Kontroll hos sjuksköterska – vecka 4.

- Kontroller enligt ”Medicinuppföljning – kontroller”. Om alla kontroller är u.a. bokas besök läkare om ca 8 veckor. Ytterligare telefonkontakt vid behov.

Tremånaderskontroll – gemensamt besök hos läkare och sjuksköterska

- Kontroller enligt ”Medicinuppföljning – kontroller”. Effektutvärdering med SNAP IV till föräldrar och skola. Om alla kontroller är u.a. åter till sjuksköterska om 3 månader. Ytterligare telefonkontakt vid behov.

Sexmånaderskontroll hos sjuksköterska

- Kontroller enligt ”Medicinuppföljning – kontroller”. Om alla kontroller är u.a. bokas årskontroll till läkare om sex månader. Ytterligare telefonkontakt vid behov.

Tolv månaderskontroll/Årskontroll hos läkare

- Kontroller enligt ”Medicinuppföljning – kontroller”. Effektutvärdering med SNAP IV till föräldrar och skola.
Effektutvärdering:

- Är behandlingsmålen uppfyllda?
- Bör behandlingsuppehåll prövas?

Medicinuppföljning – efter första året

- Sexmånaderskontroll hos sjuksköterska
- Tolv månaderskontroll/Årskontroll hos läkare

Årsrecept

Tänk på att även Alfa-agonister kan skrivas ut för ett år och då med minst fyra uttag. Det är lämpligt att ange uttagsintervall så att hela årsreceptet inte kan hämtas ut vid ett tillfälle. När doseringen är rimligt stabil och inställd bör recept därför skrivas på ett år för att minska onödig administration.

Årsrecept bör utfärdas i samband med årskontroll.

Vid behov av förnyat recept bör mottagande sjuksköterska alltid ange om det finns kontraindikationer vad gäller att lägga receptet på ett år!

Om behandlingen ändras kan ett recept enkelt annulleras via Läkemedelsmodulen.